

Vlaanderen
is toerisme

SAMENVATTING STRATEGISCH PLAN KASTELEN EN TUINEN

© MEDALIFE VST Maasmechelen

— Situering

Vlaanderen beschikt over een bijzonder groot aanbod van kastelen en historische landhuizen, maar tot op heden heeft Toerisme Vlaanderen dit erfgoed nog nooit internationaal uitgespeeld. De verhaallijn 'kastelen en tuinen' biedt een groot (groei) potentieel zowel voor de bezoeker als de bewoner. De bekendheid van het (toeristische) aanbod blijkt hierin een belangrijke uitdaging te vormen om dit potentieel te benutten.

De meerwaarde bij het inzetten op de ontwikkeling van de verhaallijn kastelen en tuinen gaat echter verder dan enkel het aantrekken van bezoekers. De maatschappelijke meerwaarde bij de ontwikkeling van kasteelsites is bijzonder divers en impactvol, waardoor de verdere uitwerking van deze verhaallijn heel wat kansen biedt voor de Reizen naar morgen strategie van Toerisme Vlaanderen. Investerings in dit type van erfgoed kunnen een belangrijke hefboom bieden voor de omgeving, niet louter op het vlak van toeristische ontwikkeling, maar ook wat betreft vrijwaring van het landschap, en het stimuleren van ondernemerschap en innovatie.

Binnen deze strategie interpretern we het begrip kasteel in ruime zin. Onder kastelen en hun tuinen verstaan we het ruimere geheel van het landgoed dat naast het gebouw ook het omliggende terrein met park, landerijen, bossen, boerderijen,... omvat. Met deze benadering vatten we het potentieel van de kasteelsites als multifunctionele plek in de omliggende gemeenschap.

— Uitdagingen

Kastelen in Vlaanderen staan voor heel wat uitdagingen zowel rond het voortbestaan en behoud van het erfgoed als meer specifiek betreffende de toeristische kansen die dit type erfgoed biedt. Het maken van keuzes en het bepalen van prioriteiten is dus belangrijk bij het opzetten van de nieuwe werking. Inzetten op een gerichte kwaliteitsopshaling van de bezoekersbeleving aan de hand van verschillende initiatieven zal stapsgewijs worden opgezet. In een eerste fase geven we prioriteit aan het opstarten van gerichte communicatie en promotie. De bekendheid van het (toeristische) aanbod blijkt een belangrijke uitdaging te vormen. Hier zijn de grootste winsten te boeken en ook de kasteel-eigenaren zelf zijn hier sterk vragende partij. Daarnaast is er een duidelijke nood aan afstemming op beleidsniveau.

— Positionering

De Vlaamse landgoederen vertellen rijke verhalen van families, lokale gemeenschappen en de omgeving waarmee ze sterk verbonden zijn. Deze

eeuwenoude erfgoedplekken spreken tot de verbeelding. Ze bieden betekenis, kans op vernieuwing en ontmoeting. Zo kunnen ze een belangrijke lokale economische, sociale en/of culturele driver zijn. De grote densiteit van het aantal kastelen zorgt voor een rijkgeschakeerd palet aan bezoekersbelevingen, elk inspelend op de ziel van de plek.

— Ambitie

We willen tegen 2030 een Vlaanderen breed netwerk uitbouwen van sterke kasteelsites met tuinen met internationale uitstraling. Een netwerk waar bezoekers diverse kwalitatieve en betekenisvolle activiteiten kunnen ervaren, en waar plekhouders, lokale bewoners en ondernemers op een evenwichtige manier wel bij varen. Met een werking rond de verhaallijn kastelen en tuinen heeft Toerisme Vlaanderen de ambitie om structurele ontwikkelingen te genereren op niveau van individuele sites, maar ook om Vlaanderenbrede initiatieven op te zetten met duurzame effecten voor Vlaanderen als florerende bestemming.

Strategische doelstellingen

2019-2024

We werken een kwalitatief en rijk belevingsaanbod van kastelen en hun tuinen uit

- We realiseren nieuwe kwaliteitsvolle en innovatieve bezoekersbelevingen en versterken de basiskwaliteit van de bestaande belevingen.
- De uitwerking van de verhaallijn kastelen en tuinen draagt actief bij aan de inhoudelijke invulling van crossovers met andere verhaallijnen zoals Natuur, Congressen, Vlaanderen Fietsland,...
- We dragen vanuit toerisme actief bij aan de florerende gemeenschap in en rond het kasteel
- Bewoners staan positief tegenover het toerisme op de kasteelsite
- Bezoekers worden door een gastvrije gemeenschap ontvangen

© Marc Bolly

- We zetten maximaal in op de positieve kracht van toerisme en erfgoed
- Internationale bezoekers aan het kastelenaanbod dragen bij aan de economische ontwikkeling van Vlaanderen
- We zetten in op het versterken van de reputatie van Vlaanderen als bestemming met een interessant kastelenaanbod
- We dragen bij aan het behoud van het (soms bedreigde) kastelenerfgoed en bieden kansen voor nieuwe invulling van deze sites.

Krachtlijnen

Voor de realisatie van bovenstaande ambitie en doelstellingen voor de verhaallijn kastelen en tuinen willen we in de toekomstige werking van Toerisme Vlaanderen inzetten op een programma met 5 krachtlijnen:

1. Ontwikkeling van kwalitatieve kasteelervaringen op individuele sites
2. Ontwikkeling van verbindende initiatieven: netwerk en crossovers
3. Communicatie en promotie: verbindende verhalen en opzetten van (inter)nationale communicatie en promotie
4. Beleidsafstemming en andere samenwerkingen
5. Kennisnoden in kaart brengen, onderzoek doen en kennisdeling opzetten

Doelgroepen

WIE WILLEN WE AANSPREKEN MET DEZE VERHAALLIJN?

We richten ons naar de art lovers en fanatics: de internationale bezoeker met respectievelijk een voorliefde/passie voor erfgoed en die bereid is om te reizen om die voorliefde/passie te beleven in Vlaanderen.

TOT WELKE INTERNATIONALE MARKTEN RICHTEN WE ONS?

Spanje, Italië, Frankrijk, Rusland en China zijn de markten met het meeste potentieel, zowel de link met erfgoed als de interesse om te reizen voor kastelen zijn er hoog. De Verenigde Staten en Australië zijn landen waar er een bovengemiddelde interesse is om te reizen voor kastelen maar daar wordt Vlaanderen minder gelinkt met erfgoed. In Japan en Oostenrijk is de link sterk maar de interesse om ervoor te reizen is beperkter. De buurlanden Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland vertonen minder interesse om te reizen voor kastelen en linken Vlaanderen minder met erfgoed. Op deze nabije markten zullen we de erfgoedtroef kastelen en tuinen in combinatie met natuur uitspelen.

Toerisme Vlaanderen bepaalt jaarlijks welke promotieacties op welke markten worden uitgerold.

